

Dkt. Robert A. Peterson, Wokovu, Kipindi cha 5, Uchaguzi, Upelelezi wa Kihistoria

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert Peterson na mafundisho yake kuhusu Wokovu. Huu ni kipindi cha 5, Uchaguzi, Upelelezi wa Kihistoria.

Tunaendelea na mihadhara yetu kuhusu Wokovu.

Tunachunguza Mafundisho ya Uchaguzi. Mungu anawachagua watu kwa ajili ya wokovu kabla ya uumbaji. Na tunaendelea na Utambuzi wetu wa Kihistoria.

Tumezungumzia kuhusu Augustine, Pelagius, na Martin Luther. Tunahamia kwa John Calvin. Ingawa John Calvin, 1509 hadi 1564, alimheshimu Melancthon, anamkumbuka profesa Mgiriki mwerevu na mrithi wa Luther katika Matengenezo ya Kilutheri katika suala la uongozi, lakini yule aliyepunguza uzito wa Mafundisho ya Neema na Kuchaguliwa Tangu Mwanzoni kwa Augustine alimpunguza uzito Luther.

Melancthon alipunguza uzito wa Mafundisho ya Luther ya Neema na Uteuzi wa Kimbele. Ingawa Calvin, kuanzia 1509 hadi 1564, alimheshimu Melancthon kwa usomi wake na alikuwa akihusiana naye kama ndugu katika Kristo, alipinga ushirikiano wake na akapendelea usemi wa Luther wa pekee. Calvin, mrekebishaji wa Geneva, alijitolea kwa ufafanuzi wa kibiblia ili kujenga theolojia ya Kikristo.

Calvin alikuwa mchungaji mwenye msimamo mkali lakini mwaminifu kwa miaka mingi sana katika jiji ambalo alitukanwa na kudharauliwa na wengi. Shughuli zake za maisha yote katika suala la usomi zilikuwa kuandika Taasisi zake za Dini ya Kikristo, kitabu cha theolojia ya kimfumo, mwanzoni akiwa kijana wa miaka 27, ambacho kilimfanya awe maarufu, na kisha katika maboresho na upanuzi unaorudiwa hadi Taasisi za mwisho za 1564 ambapo alitupa uelewa wake kamili wa imani ya Kikristo.

Na kazi nyingine, tena, alihubiri na kufundisha kila siku na kufanya kazi nyingi za kichungaji, lakini kazi nyingine, pamoja na uandishi wa Taasisi na uboreshaji wake na upanuzi wake, ilikuwa ni maoni yake ya kibiblia. Alifanya kila kitabu cha Agano Jipya isipokuwa Ufunuo, ambacho alikiri hakukielewa, na Yohana wa 2 na wa 3, ambazo zilikuwa na umuhimu mdogo, alifanya Yohana wa 1. Na maoni kuhusu Agano la Kale, alikufa katikati ya Ezeieli. Vinginevyo, labda tungekuwa na seti kamili ya maoni kwa Agano la Kale.

Calvin, mrekebishaji wa Geneva, alijitolea kwa ufafanuzi wa kibiblia ili kujenga theolojia ya Kikristo. Alisisitiza ukuu wa Mungu na akaendeleza fundisho imara la uchaguzi. Calvin alitoa maoni yake kuhusu kuchaguliwa tangu mwanzo katika Taasisi zake maarufu za Dini ya Kikristo, kwa hivyo, akinukuu, kwa mujibu wa mafundisho

yaliyo wazi ya Maandiko, tunadai kwamba kwa shauri la milele na lisilobadilika, Mungu ameamua mara moja kwa wote ni nani angemkubali kwenye wokovu na ni nani angemhukumu kuangamizwa.

Taasisi, Kitabu cha 3, Sura ya 21, Sehemu ya 7. Wapinzani walishambulia maoni ya Calvin kuhusu uchaguzi na uhuru wa kuchagua, naye akajibu, kuhusu uhuru wa kuchagua, 1543, na kuhusu kuamuliwa milele kwa Mungu, 1552, jambo ambalo ni la ajabu kwa makadirio yangu kwa sababu linajibu karibu kila pingamizi la kisasa kuhusu uchaguzi ambalo nimewahi kusikia. Na alifanya hivyo katikati ya karne ya 16. Calvin alikiri deni lake kwa theolojia ya Augustine "ikiwa nilitaka kusuka kitabu kizima kutoka kwa Augustine, ningeweza kuwaonyesha wasomaji wangu kwa urahisi kwamba sihitaji lugha nyingine zaidi ya yake."

Taasisi, 3, 22, 8. Kitabu cha 3, Sura ya 22, Aya ya 8. Baada ya kifo cha Calvin, uongozi wa Chuo cha Geneva uliangukia kwa mrithi wake, Theodore Beza. Kuanzia 1519 hadi 1605, Beza alikubali theolojia ya Calvin lakini akafuata mbinu tofauti ya theolojia. Alikuwa kiongozi katika elimu ya Kiprotestanti iliyofuata wakati wa Luther na Calvin, harakati iliyosisitiza theolojia ya kifalsafa zaidi ya warekebishaji wa kimahakama.

Mfumo wa theolojia wa Beza ulikuwa kamili na wenye nguvu zaidi kuliko ule wa Calvin. Jacob Arminius, mgombea kijana wa uwaziri wa Uholanzi, alifundishwa Ukalvini huu wenye nguvu katika Chuo cha Geneva mwishoni mwa karne ya 16. Arminius na sinodi, baraza la kanisa, mkutano wa kanisa, na mkutano mkuu ni maneno mazuri, ya Doort , Doort , kifupi cha mji wa Doortrek wa Uholanzi .

Jacob Arminius, 1550 hadi 1609, alikuwa mwanafunzi wa theolojia huko Geneva chini ya Theodore Beza. Baada ya kuhitimu, alirudi Amsterdam na kukubali wito wa huduma ya kichungaji katika kanisa la Uholanzi. Nadhani aliheshimiwa sana. Uelewa wangu ni kwamba aliheshimiwa sana kama mchungaji aliyehubiri Biblia na kuwapenda watu.

Baadaye, alifundisha theolojia katika Chuo Kikuu cha Leiden, ambapo alipata mafanikio katika ufundishaji wake. Pia alikutana na ukosoaji kutoka kwa mwenzake, Franciscus Gomarus , 1563 hadi 1642, mfuasi hodari wa Calvin ambaye alipinga mafundisho ya Arminius ya soteriolojia kuhusu mafundisho yake ya wokovu. Walibishana kwa muda, na kisha Gomarus akamshtaki rasmi Arminius kwa kupotoka kutoka kwa viwango vya mafundisho vya kanisa la Uholanzi, ambavyo wakati wake vilikuwa Ungamo la Belgic na Katekisimu ya Heidelberg.

Kwa kujibu, Arminius aliandika utetezi wa kimumo wa maoni yake, Azimio la Hisia. Mwishoni mwa mjadala huu wote, harakati hii ya kihistoria ya kurudi na kurudi na mjadala ilikuwa kanuni, matamko ya kitheolojia ya Dort. Na leo, kote ulimwenguni, makanisa ya Reformed, makanisa katika utamaduni wa Reformed, tofauti na makanisa ya Presbyterian yanayotoka Scotland na kutumia viwango vya

Westminster, katekismus kubwa na fupi, na Ukiri wa Imani wa Westminster, makanisa ya Reformed, Kanisa la Reformed la Hungary, Kanisa la Reformed la Afrika Kusini, kila kitu, kila mahali kama hivyo, wanatumia aina tatu za umoja, ambazo pamoja na Ukiri wa Belgic na Katekismus ya Heidelberg, zinajumuisha kanuni za Dort.

Lakini katika wakati wa Arminius, hakukuwa na kanuni za Dort. Maandamano yake yaliongoza, na yale ya wanafunzi wake yaliongoza kwenye Kanuni za Dort. Wakati huo huo, Arminius mwenyewe alipinga hatua ya kuongeza kwenye alama rasmi kauli za mafundisho ya kanisa.

Tuna Ukiri wa Belgiki na Katekismus ya Heidelberg. Hatuhitaji kitu kingine. Hatupaswi kuvichezea.

Kwa hivyo, mambo haya yanaweza kutazamwa kutoka mitazamo tofauti. Wakalvini wa Uholanzi kwa ujumla hawakukubaliana naye kwa sababu ingawa maelezo ya kanuni ya Dort hayakuwa katika Ukiri wa Belgic na Katekismus ya Heidelberg, muhtasari ulikuwa katika mwelekeo huo. Arminius alifuata mbinu ya mwalimu wake wa zamani Baez ya theolojia ya kimfumo lakini akaunda njia tofauti kuhusu mpango wa wokovu.

Nilishangaa miaka kadhaa iliyopita kusoma kitabu kuhusu mitazamo tofauti kuhusu kuchaguliwa tangu mwanzo au usalama wa milele na kuelewa sura na mitazamo miwili tofauti. Kulikuwa na Uarminian wa Marekebisho na Uarminian wa Wesley. Mwanzoni, nilisema, Uarminian wa Marekebisho? Hilo linasikika kama oksijeni, utata katika maneno.

Lakini ilikuwa sahihi. Uarminian wa Wesley, maendeleo ya baadaye sana, ulitoka kwa John Wesley, bila shaka. Uarminian uliorekebishwa unarejelea ule wa Arminius na Arminians, na kwa maana fulani, ni kweli.

Kanisa la Uholanzi lilibadilishwa, na kwa hivyo Arminius alishikilia mambo kama amri. Kwa dokezo, kama si nukuu ya moja kwa moja, ninarejelea vitabu vya theolojia vya hivi karibuni vya Wesleyan Arminian. Tunamsifu babu yetu katika imani, Jacob Arminius, lakini alishikilia amri.

Je, Wawesley wanapaswa kushikilia amri, na kurudi na kurudi kwenye amri za Mungu kabla ya kuumbwa kwa ulimwengu? Wanarudi na kurudi kidogo, na kisha wanasema, ingawa tunamheshimu Arminius sana kwa mafundisho yake, jibu ni hapana, hatuamini amri. Naam, Arminius alifanya hivyo. Kanisa lote la Uholanzi lilifanya hivyo. Na ingawa, kwa ujumla, mila ya Wawesley haiamini katika ubadilishaji wa adhabu, lakini kwa aina fulani ya nadharia ya kiserikali na mitazamo mingine isipokuwa mtazamo wa ubadilishaji wa adhabu, bila shaka kuhusu hilo, Arminius alishikilia ubadilishaji wa adhabu.

Kwa hivyo, kuna imani tofauti za Arminian , na ni kweli kwa maana fulani kuita mila ya Arminian. Labda ni bora kuiita Uarminian wa Kiholanzi, lakini Uarminian wa Kireno ndio, tofauti na Uarminian wa Wesley. Hakika si sawa na Ukalvini wa Kireno wa kanisa la Kiholanzi na warithi wake. Uandishi maarufu wa Arminius ulikuwa Azimio la Hisia.

Katika wasifu wa Arminius, ambao niliufurahia, ulioandikwa na Carl Bangs, yeye ni chanya sana na rafiki kwa Arminius, anatoa maoni yake kwa njia bora zaidi, lakini anakubali wakati mwingine hakuwa mkweli, hakuwa, sitaki kusema si mwaminifu, lakini hakuwa mwaminifu, lakini hakuwa mkweli. Kwa mfano, Bangs anamnukuu Arminius akisema kwamba hakuna mtu ambaye ni mwamini katika Kristo anayeweza kuanguka kutoka kwenye neema. Na tanbihi inasema, kusema ukweli, Arminius hasemi wazi hapa kwa sababu mtazamo wake kuhusu mwamini katika Kristo hapa unamaanisha mtu anayeendelea kumwamini Kristo kwa sababu aliamini mtu ambaye hapo awali angeweza kuacha kuamini na hivyo kuanguka.

Naam, kuna tatizo, kuna tatizo kweli. Kwa upande mwingine, ni kweli kwamba Arminius hakutendewa vizuri na Gomerus , na nadhani labda alikufa mapema kwa kutendewa vibaya na baadhi ya ndugu wenye nguvu wa Calvin. Arminius alifuata mbinu ya mwalimu wake wa zamani Beza, ambayo ni ya kisomo cha Reformed, badala ya mbinu ya Calvin ya kibiblia zaidi.

Je, hilo si sahihi, hasa? Hapana, theolojia inakua, na inaeleweka kwamba kizazi cha pili katika mila fulani kingepanua na kukuza mitazamo ya baba yao katika imani. Dhidi ya Augustine, Luther, na Calvin, Arminius alifundisha kwamba Mungu alipanga kuwaokoa wale wote aliowaona mapema. Hivi ndivyo alivyoelewa mafundisho ya Biblia kuhusu kuona mbele, yaani kujulikana mapema, yaani kujua mbele. Mungu alipanga kuwaokoa wale wote aliowaona mapema, aliowajua mapema, ambao wangemwamini Kristo.

Hii ina maana kwamba uchaguzi wa wokovu unategemea, unategemea, na unatokana na utabiri wa Mungu, na kujua kimbele imani ya watu. Arminius alikubaliana na Augustine na Calvin kuhusu kutokuwa na uwezo wa wenye dhambi kufanya chochote ili kujiokoa. Hapo ni mahali pengine ambapo kuna tofauti kati ya theolojia ya Arminius na theolojia nyingi za Arminius za aina ya nusu Pelagian.

Hata hivyo, Arminius alijaribu kuboresha uwezo wa kiroho kwa kusema kwamba Mungu hutoa neema ya awali, inayotangulia kwa kila mtu. "Neema ya kutosha kwa ajili ya wokovu hutolewa kwa wateule na wasio wateule, ili wakitaka, waweze kuamini au wasiamini." Augustine na Calvin walikuwa wamefundisha kwamba neema ya awali ilikuwa maalum, haipewi kila mtu, si ya wote, na yenye ufanisi, yenye ufanisi.

Lakini kwa Arminius, ilikuwa ya ulimwengu wote na haikuwa na ufanisi. Alikuwa akitarajia ufafanuzi maarufu wa Wesley na uchapishaji wa wazo la neema ya ulimwengu wote kama msingi wa mifumo ya Arminian. Kufuatia Calvin na Beza, Arminius alithibitisha ufahamu wa Mungu wa awali, lakini alitofautiana na mtazamo wao aliposema kwamba haikuwa sababu.

" Jambo halitokei kwa sababu limejulikana, lakini linajulikana kwa sababu halijatokea bado." Arminius' Private Disputations 28.14, iliyotafsiriwa na James Nichols. Kipengele kinachoamua wokovu hakipo ndani ya Mungu, kulingana na Arminius, bali ndani ya wanadamu.

Sio neema kuu ya Mungu bali ni utashi huru wa mwanadamu unaoleta tofauti. Ingawa utashi wa mwanadamu ni mbovu kiasili na hauwezi kuchagua mema, neema ya Mungu ya ulimwengu wote na inayoonekana inawawezesha wote kutumia imani inayookoa katika Kristo, ikiwa tu watafanya hivyo. Kulingana na Arminius, sehemu ya Mungu katika wokovu ni kuona mbele kile ambacho wenye dhambi huchagua kwa uhuru na kisha kuchagua au kukataa kulingana na ufahamu huu wa awali.

Uarminian ulikua miongoni mwa makasisi wa Kiholanzi wa Reformed, na kundi la wachache lenye ushawishi mkubwa lilikua miaka michache baada ya kifo cha Arminius. Waarminian waliunda utetezi wa kimfumo wa maoni yao unaoitwa Waremonstrant, au Waandamanaji, na waandamanaji wenyewe walikuja kuitwa Waremonstrant. Kwa kweli, hilo si tofauti sana na neno Waprotestanti, ingawa linatumika hapa katika muktadha tofauti na Matengenezo.

Maandamano yao yaliitwa Waremonstrant, na watu waliotangaza maoni haya waliitwa Waremonstrant. Waremonstrant walipinga. Waremonstrant walijumuisha mambo matano ya mafundisho yaliyojadiliwa, na huu ndio mpangilio wao.

Nambari ya kwanza ni uchaguzi wa masharti. Pili, upatanisho wa ulimwengu wote. Tatu, upotovu kamili, kukata neema ya kuzuia. Nne, neema inayoweza kupingwa. Tano, uvumilivu wa masharti. Kwa kweli, hawakuwa na msimamo mkali kuhusu hilo, lakini ilikuwa suala ambalo lilihitaji mjadala zaidi.

Muhtasari mfupi wa mambo matano ya Arminian ni muhimu. Uchaguzi wa masharti unamaanisha Mungu huchagua wokovu; hakuna shaka. Biblia inafundisha waziwazi kwamba Mungu ndiye mteule.

Yeye ndiye anayechagua watu kwa ajili ya wokovu. Waarminia walifanya uchaguzi huu kuwa wa masharti, tegemezi, unaotegemea imani ya kibinadamu iliyotabiriwa au ukosefu wake. Uchaguzi wa masharti unamaanisha Mungu huchagua kwa ajili ya wokovu, unaotegemea ujuzi wake wa awali wa imani ya mtu.

Kwa hivyo, vifungu vikuu vya uteuzi katika Waefeso 1, Warumi 8, na Warumi 9, ambavyo tutaangalia, vinamaanisha Mungu huchagua kulingana na utabiri wake, ufahamu wake wa awali, na kujua kwake mapema kile ambacho watu wangepanya na injili. Akitabiri wangeamini, basi anawachagua. Kama sivyo, hawachagui.

Upatanisho wa ulimwengu wote unamaanisha Yesu alikufa ili kufanikisha wokovu wa kila mtu. Huu si upatanisho unaofaa. Ni upatanisho unaowezekana.

Ni upatanisho kwa kila mtu unaomwezesha kila mtu kutumia uhuru wake na kumwamini Kristo kwa ajili ya wokovu. Yesu alikufa ili kufanikisha wokovu. Baadhi wameuita huu upatanisho wa kufikirika badala ya ununuzi halisi wa wanaume na wanawake na wavulana na wasichana kwa ajili ya wokovu.

Upotovu kamili unamaanisha kwamba kwa sababu ya anguko la Adamu na dhambi ya mwanadamu, watu hawawezi kujiokoa. Hii inawashangaza watu wengi, na wengine wameelezea kwa njia isiyo sahihi mambo matano ya Uarminianism, wakisema walifundisha kwamba watu hawakuanguka chini ya kisimani kama utafanya hivyo. Sio kweli.

Walifanya hivyo. Tena, hali ya hewa katika kanisa la Uholanzi ilibadilishwa. Na kulingana na Heidelberg na Ukiri wa Ubelgiji, hatuwezi kujiokoa.

Kwa hivyo, Waarminiani na Wareformed walikubaliana kuhusu kutoweza kabisa. Hata hivyo, kutoweza huku kabisa hakupo kwa wanadamu kwa sababu kumebadilishwa. Kunaboreshwa na neema ya ulimwengu wote.

Ulimwengu. Kila mtu anapata neema hii. Neema ya awali.

Inakuja kabla ya wokovu. Kubatilisha athari za dhambi ya asili katika eneo moja, nia. Nia iliyofungwa sasa inafanywa huru kwa neema, ikiwawezesha watu kumchagua Kristo na kuokolewa.

Neema ya ulimwengu wote hubatilisha athari za dhambi ya asili ya Adamu kwenye utashi wa mwanadamu ili wenye dhambi wawe na uwezo wa neema wa kuamini na kuokolewa. Nitasema tena. Vitabu vya theolojia vilivyorekebisha vinasema vinafundisha kutoweza.

Vitabu vya theolojia vya Wesley vinafundisha uwezo wa neema. Sio uwezo wa asili. Ni kwa neema iliyotolewa kwa kila mtu.

Mbinu yangu ya kitheolojia inasema kauli hizi lazima ziharibiwe kwenye msingi wa ufafanuzi wa kibiblia. Neema inayoweza kupingwa inamaanisha wenye dhambi wanaweza na wanakataa neema ya Mungu na kuangamia. Ni dhahiri sana kibiblia.

Watu hupinga neema ya Mungu, nao hupotea. Wanaangamia katika dhambi zao. Kwa hivyo, neema inaweza kupingwa, sivyo? Waarminia walidhani hivyo.

Wareformed walidhani kwamba wapinzani wao walikuwa wakiwasilisha mambo kwa njia rahisi. Ndiyo, watu hupinga neema na kuangamia, lakini hakuna hata mmoja wa wateule anayefanya hivyo kwa sababu Mungu huwashika kwa injili na kuwaokoa bila kushindwa. Uvumilivu wa masharti unaonyesha kwamba Waarminia hawakuwa na uhakika kama waumini wangeweza kuanguka kutoka kwenye neema na kupotea tena.

Walisesema kuna kauli kali katika maandiko. Yohana 10:28 na 30, Yesu alisema, Kondoo wangu nawapa uzima wa milele. Hawataangamia kamwe.

Hakuna mtu awezaye kuwapokonya kutoka mkononi mwangu au mkononi mwa Baba . Mimi na Baba tu mmoja katika kuwalinda kondoo. Na Warumi 8, hakuna hukumu kwa wale walio katika Kristo.

Ni nani atakayewashtaki wateule wa Mungu? Hakuna kinachoweza kututenganisha na upendo wa Mungu. Lakini kauli hizo walizoziona kama zilizopingwa na Waebrania 6 na 10, ambazo zilifundisha, inaonekana kwao, kwamba watu wanaweza kuanguka kutoka kwenye neema na kupotea. Jinsi tunavyounganisha mafundisho haya mawili yanayoonekana kupingana ni jambo la kutafakari zaidi.

Kwa hivyo wanakubali kauli kali ya maandiko kuhusu uhifadhi, lakini wanajadili jinsi hiyo inavyopaswa kuunganishwa na maandishi yenye nguvu ya uasi. Hapa kuna sehemu nyingine ambapo Uarminian wa Marekebicho haukubaliani na Uarminian wa Wesley. Wesley alisoma Biblia.

Ana maelezo kuhusu Agano la Kale lote na maelezo kuhusu Agano Jipya lote. Anajua anachofanya, lakini haonyeshi hili kama kitendawili au kama mada ya kujifunza zaidi. Bila shaka, kama nilivyosema hapo awali, theolojia inaendelezwa, na Uarminian wa Arminius, samahani, ukawa Uarminian wa Wesley, na akaondoa alama ya kuuliza.

Watu wanaweza kuanguka kutoka kwenye neema. Hakuna shaka kuhusu hilo kwa kadiri yake. Uvumilivu wenye masharti unaonyesha kwamba Waarminia hawakuwa na uhakika.

Waliamini watu wangeweza kuanguka kutoka kwenye neema na kupotea tena. Bila shaka hiyo ilikuwa sehemu ya mazingira yao ya Matengenezo, na ninaheshimu ukweli huo. Ingawa si jambo la kawaida kujua, hoja hizi tano za Uarminian zilitangazwa kihistoria kabla ya hoja tano za Ukalvini.

Je, hiyo ni kweli? Ndiyo. Je, ni kweli kwamba hakuna mambo matano yaliyotangazwa kuhusu Ukalvini yaliyotangazwa hapo awali? Ndiyo. Je, ilikuwa kweli kwamba hakukuwa na imani katika mambo hayo hapo awali? Hapana, si kweli, bila shaka.

Waarminiani wanapinga mafundisho ya Reformed, lakini hayo hayakukubaliwa katika aina yoyote ya kauli rasmi za mafundisho. Kama nilivyosema, aina tatu za umoja zilikuwa aina mbili tu za umoja. Na kutokana na jambo hili lote, utata, kuna kanuni, mafundisho, matangazo rasmi ya Dort, ambayo yalieleza mambo kwa njia ambayo hayangejadiliwa tena.

Makala haya matano ya mapingamizi yaliwasukuma wengi wa Wakalvini kujibu kwa kuitisha sinodi ya kanisa, mkutano mkuu, huko Dortrek , pia unaojulikana kama Dort, mnamo 1618. Sinodi ya Dort ilikuwa mkutano mkuu wa kanisa la Uholanzi. Kwa sababu sinodi ilikuwa mahakama ya kanisa, na si kamati ya uchunguzi inayochunguza mambo haya, ilikuwa mahakama ya kanisa.

Ilikuwa ni chombo cha kimahakama kilichokusanyika ili kutathmini na kuhukumu maoni ya Waarminia . Sinodi ilipojadili, ilichapisha hoja tano za sinodi ya Dort, jibu la hatua kwa hatua kwa hoja tano za uasi. Kanuni tano zilikuwa upotovu kamili, uchaguzi usio na masharti, upatanisho mdogo, neema isiyozuilika, uvumilivu wa watakatifu.

Kuna kifupisho hapa, TULIP, T kwa upotovu kamili, U kwa uchaguzi usio na masharti, L kwa upatanisho mdogo, I kwa neema isiyozuilika, P kwa uvumilivu wa watakatifu. Kwa kweli, ni vigumu sana kubaini kifupisho hicho kilitoka wapi hasa. Kwa njia, hawakuandika kwa Kiingereza.

Waliandika kwa Kiholanzi, bila shaka, labda Kilatini na Kiholanzi. Ni vigumu sana kujua hilo lilitoka wapi kihistoria. Ni tatizo.

Marafiki zangu wa historia ya kanisa, kwa kadri ninavyojua, hawajatatua bado. Mawazo hayo ni wazi kwamba ni yale ya Wakalvini huko Dort. Muhtasari wa mambo haya matano ni wa mpangilio.

Wakalvini walikubaliana na Waarmini kwamba wenye dhambi hawawezi kujiokoa wenyewe, lakini Wakalvini walikataa dhana ya Waarmini ya neema ya ulimwengu wote na ya awali. Walikubaliana juu ya upotovu kamili, ambayo ina maana ya mambo kadhaa. Inamaanisha, muhimu zaidi, wenye dhambi hawawezi kujiokoa wenyewe.

Pia ina maana kwamba, dhidi ya theolojia ya Katoliki ya Kirumi, upotovu kamili haimaanishi kwamba wenye dhambi ni wabaya kama walivyoweza kuwa. Kama ingekuwa hivyo, maisha ya mwanadamu duniani yasingewezekana. Na baadaye, theolojia ya Mageuzi ilisema kitu kama walichokiita neema ya kawaida ni wema wa

Mungu kwa wanadamu wote, ikiwa ni pamoja na miundo ya serikali na jamii na vikosi vya polisi na kadhalika, ili wanadamu wasijiangamize wenyewe.

Lakini hawakukubaliana na Waarmini. Ndiyo, Roma ilifundisha theolojia, athari ya anguko la wanadamu, isipokuwa akili iliwekwa huru kutokana na athari za anguko. Walikosea, walisema Matengenezo, na walikosea, walisema Wakalvini wa Dordian .

Si sahihi. Paulo anasisitiza athari za dhambi kwenye akili ya mwanadamu. Huzuni njema.

Warumi 1 na sehemu zingine nyingi. Mwanadamu mzima ni mwenye dhambi. Upotovu kamili unamaanisha kuwa si watu walio wabaya kama walivyoweza kuwa, bali kwamba mwanadamu mzima katika akili zetu zote amethiriwa na dhambi na, muhimu zaidi, hatuwezi kujiokoa.

Zaidi ya hayo, wazo hili la neema ya ulimwengu wote, ingawa ni kazi bora ya kitheolojia, ni hadithi ya kubuni ya kibiblia. Hakuna uwezo wa neema bali ni kutokuwa na uwezo. Uchaguzi usio na masharti unamaanisha kwamba msingi wa uchaguzi upo ndani ya Mungu mwenyewe, si katika chochote kilicho ndani ya wanadamu.

Kama mtu ambaye angeunga mkono hoja tano za Ukalvini alivyoelewa vyema, nalalamika kwa majina haya. Upotovu kamili unasikika kama kila mtu ni mnyanyasaji wa watoto. Uchaguzi usio na masharti unasikika kama hakuna wimbo au sababu ya uchaguzi.

Bila shaka, hoja tano za Wakalvini lazima zisomwe kama hoja zinazopingana na hoja za Arminian. Uchaguzi hauna masharti, si kwamba hakuna wimbo au sababu ya hilo katika Mungu, bali ni kinyume na mtazamo wa Arminian kwamba ni wa masharti. Uelewa wangu mwenyewe, kama tutakavyoona baadaye, ni kwamba uchaguzi unategemea tabia ya Mungu mwenyewe, hasa upendo wake na mapenzi yake.

Kujaribu kupita hapo haiwezekani. 2 Timotheo 1:9 ni muhtasari mfupi zaidi wa hili, kwa makadirio yangu. Waefeso 1, Warumi 8, na Warumi 9 ni sehemu bora zaidi za kwenda, lakini 2 Timotheo 1:9, Mungu alituokoa na kutuita kwa wito mtakatifu, si kwa sababu ya matendo yetu, bali kwa sababu ya kusudi lake mwenyewe na neema yake, ambayo alitupa katika Kristo Yesu, tafsiri halisi, kabla ya milele.

Sipendi hata ESV kwa wakati huu. Kusudi la Mungu, hilo ni mapenzi yake na neema yake, hilo ni upendo wake. Tukiisukuma nyuma kadiri tuwezavyo, kwa nini nimeokolewa? Niliamini injili.

Je, hiyo ndiyo kauli ya mwisho? Hapana. Yesu alikufa kwa ajili ya dhambi zangu. Hilo ndilo nililoamini, ili niokolewe.

Je, hiyo ndiyo kauli ya mwisho? Niliruka moja. Ninaamini katika injili. Je, hiyo ndiyo ya mwisho? Hapana.

Roho Mtakatifu alifungua moyo wangu. Je, hiyo ndiyo mwisho? Hapana. Yesu alikufa na kufufuka tena ili kuniokoa, na hiyo ndiyo injili, hiyo ndiyo imani inayookoa.

Je, hiyo ndiyo kauli ya mwisho? Hapana. Kwa kushangaza, kauli ya mwisho ni kwamba Mungu alituchagua katika Kristo kabla ya kuumbwa kwa ulimwengu. Zaidi kuhusu hilo na jinsi mambo hayo yanavyohusiana baadaye, lakini yote manne ni kweli.

Upatanisho mdogo au dhahiri au maalum unamaanisha kwamba ingawa faida za ulimwengu wote hutoka msalabani, Yesu alikufa ili kuwaokoa wateule, si kila mtu. Upatanisho mdogo unaonekana kama kuna kitu kinakosekana katika kazi ya Kristo. Nimepumua vya kutosha, kwa hivyo sitapumua tena, lakini jamani, labda jamani inafaa.

Upatanisho kwa njia fulani ni wa ulimwengu wote, bila shaka. Unaweka msingi wa toleo la bure la injili kwa wote na faida zake zinamjia kila mtu, lakini wokovu, nia ya wokovu ya Mungu imepunguzwa kwa watu wake, wale ambao Baba aliwachagua, Mwana aliwakomboa, na watu hao, na watu hao ambao Roho hufanya kazi kuwaleta kwa Kristo. Yesu hafanyi wokovu uwezekane tu, lakini kama Ufunuo 5 unavyosema, kwa kifo chako, Ee Mwana-Kondoo wa Mungu, uliyemnunia, kwa kweli ni kama kwa Kigiriki, ni neno la kitenzi linalotumika, ulilolinunia kutoka kila kabila na lugha ya watu na taifa.

Kila tafsiri inasema baadhi, au watu, au waumini, au wanadamu. Lazima uongeze neno hapo. Yaani, kila kabila, lugha, watu, na taifa linalowakilisha ulimwengu kibiblia, ukitaka, ni duara kubwa ambalo jumla aliyonunua ni sehemu ndogo.

Huo si upatanisho unaowezekana au wa kinadharia au wa ulimwengu wote. Loo, ni wa ulimwengu wote kwa maana kwamba alinunua baadhi kutoka kila nchi, kila kundi la watu, kila lugha na lahaja, kila mahali, lakini alinunua kwa kifo chake. Je, naonekana kama nina upendeleo? Mimi ndiye.

Upatanisho mdogo au dhahiri au maalum unamaanisha Kristo alikufa si ili kufanikisha wokovu au wa kufikirika bali ili kuwaokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao vinginevyo wasingeokolewa. Neema isiyozuilika haikatai kwamba wenye dhambi kwa mafanikio, katika alama za nukuu, hupinga neema ya Mungu inayookoa hadi kifo lakini kwamba hakuna hata mmoja wa wateule anayefanya hivyo. Mungu ndiye mbwa mtakatifu wa mbinguni anayempata mwanamume wake, anampata mwanamke wake, huvumilia nasi hadi tumwamini mwanawe.

Neema yake inapingwa, bila shaka, na wale wanaoangamia katika dhambi zao, lakini hakuna hata mmoja wa watu ambao Baba alimpa Mwana anayepinga upendo wake na rufaa yake ya upendo hadi kifo. Kwa maana baba aliwapa mwana, Yohana 6. Baba huwavuta kwa mwana, Yohana 6. Wanamjia mwana katika sura hiyo hiyo, na wanamwamini. Yesu huwapa uzima wa milele, anawalinda, anawalinda, na atawafufua siku ya mwisho.

Uvumilivu wa watakatifu unamaanisha kwamba Mungu huvumilia pamoja nao, huwalinda hadi mwisho, na huvumilia katika imani. Waumini wa kweli, kama Mtakatifu Augustine alivyosema, hawafanyi hivyo kikamilifu. Ninakosa vielezi vyake kadhaa.

Sio kikamilifu na kwa uthabiti, lakini wanaendelea kuendelea, na wakati mwingine hata wakianguka, huinuka, hujivua vumbi, na kuendelea kuendelea kwa neema ya Mungu. Wanaweza kuanguka, hii ndiyo lugha niliyokuwa nayo, wanaweza kuanguka, Augustine alisema, lakini si kabisa na hatimaye. Kwa maneno mengine, wanaweza kuanguka kwa sehemu na kwa muda, lakini Mungu kwa neema yake hatawaacha wafanye hivyo hadi mwisho.

Kama mchungaji, na hata kama profesa anayewafunza wachungaji, kutumia theolojia maishani ni vigumu, na hakika hatuwezi kuona mambo kwa rangi nyeusi na nyeupe kila wakati. Kuna rangi nyingi za kijivu huko nje, na wachungaji wanahitaji hekima nyingi na Roho Mtakatifu ili kujaribu kwa mafanikio kutumia ukweli wa Biblia maishani, lakini tunahitaji kujaribu kuelewa ukweli huo, na tunahitaji kufanya tuwezavyo kuutumia maishani kweli. Uvumilivu pia unamaanisha waumini hawadai tu imani katika Kristo bali wanaendelea kuamini hadi mwisho.

Leo, tunatambua kanuni hizi tano kama hoja tano za Ukalvini. Licha ya jina hilo, ni muhimu kutambua kwamba hoja hizo tano hazikutoka kwa John Calvin katika karne ya 16 bali kutoka kwa Sinodi ya Dort ya karne ya 17 huko Uholanzi. Haziwakilishi. Zaidi ya hayo, haziwakilishi uwasilishaji kamili wa Ukalvini, ambao una ukweli mwingi sana mbali na hoja tano.

Kwa kweli, kuziona kama jumla na kiini cha imani ya Matengenezo ni upotoshaji. Kanuni tano za Dort zinawakilisha upinzani wa Mkalvini wa Uholanzi kwa upinzani wa Waarmenia. Tuseme una ushawishi fulani wa kisiasa wa maoni.

Je, itakuwa sawa kuita kiini cha maoni yako kuwa ni kupinga kwako mashambulizi ya mpinzani wako dhidi ya msimamo wako? Sidhani hivyo. Hapana, hiyo itakuwa sehemu ya uwasilishaji wako, lakini basi una haki ya kuwasilisha maoni yako mwenyewe kwa mtazamo chanya, na katika suala hilo, imani ya Matengenezo ni kubwa zaidi kuliko hoja tano za Ukalvini. Kwa kuzitangaza, Kanisa la Matengenezo la Uholanzi lilithibitisha rasmi kukubali kwake mtazamo wa Augustine na Calvin kuhusu

kuamuliwa kimbele na kuhukumu tafsiri ya Arminius ya Maungamo ya Matengenezo kuwa nje ya mipaka.

Kanuni za Sinodi ya Dort ziliongezwa kwenye Ungamo la Belgiki na Katekisimu ya Heidelberg ili kuunda aina tatu za umoja. Viwango vya mafundisho vya makanisa ya Reformed huko Holland na makanisa ya Reformed kote ulimwenguni. Tutamaliza uchunguzi wetu wa mitazamo ya kihistoria tukimtazama Charles Haddon Spurgeon na Wahyperist , neno lake.

Charles Haddon Spurgeon, 1834 hadi 1892, alikulia katika kanisa la vijijini la Congregationalist ambalo kimsingi liliunga mkono Ukalvini, likionyesha uwezo wa ajabu wa kuhubiri. Akiwa na umri wa miaka 20, aliwekwa wakfu kama Mbatizaji fulani na miaka michache baadaye aliitwa katika Kanisa la New Park Street huko London. Mara tu alipofika, alivutiwa na uhasama na uhasama , aina kali ya Ukalvini.

Naweza kusema kwamba Spurgeon alijifundisha mwenyewe. Alijaribu kwenda seminari ya theolojia, chuo cha theolojia, lakini kwa njia ya ajabu ya maongozi ya Mungu, alienda kwenye chumba kimoja, na mkuu wa shule akaenda kwenye chumba kingine, na hawakukutana kamwe . Alihitimisha kwamba Bwana hakutaka aende shuleni na alijifundisha mwenyewe.

Kuwa mtaalamu aliyejelimisha hakukumdhuru sana , na cha kushangaza, kote ulimwenguni leo, mahubiri yake bado yanaheshimiwa na kunukuliwa. Mchungaji wangu mwenyewe anayanukuu, ningesema, angalau katika kila mahubiri mengine. Alikuwa na ufahamu mzuri wa kibiblia.

Alisisitiza masomo ya juu, hakusisitiza wanafunzi wa chini, na alikuwa na uwezo mzuri wa kutumia ukweli wa Mungu kwa watu wa Mungu, kuanzia na yeye mwenyewe. Huzuni njema. Alikuwa katika miaka yake ya 20.

Wachungaji huko London walikuwa Wakalvini kwa mtu, Wabaptisti wa Wakalvini kwa kawaida, na walikuwa wakubwa vya kutosha kuwa baba yake. Hata hivyo, walichofundisha kilikuwa kibaya. Ilikuwa ni Ukalvini uliokithiri, na kama kijana mchokozi, aliwapinga, si kwa nia mbaya.

Magazeti ya kanisa yalikuwa ya kawaida. Hakufanya hivyo. Hakingia kwenye mjadala hapo.

Alifanya hivyo kutoka kwenye mimbari. Alifanya hivyo kwa heshima. Alifanya hivyo kwa uthabiti na hatimaye, akashinda vita, jambo ambalo lilikuwa la ajabu.

Hapa kuna mambo matano, mambo makuu. Kwa njia, hakuna matano kati yao ya hyperism . Kwanza, Mungu anawapenda wateule, si wasio wateule.

Pili, hakuna wito wa injili wa ulimwengu wote, ni wito wenye ufanisi tu kwa wateule. Huhubiri injili bila kubagua, kama Dort alivyosema. Kanuni za Dort zilisema unapaswa kuhubiri injili kwa uasherati.

Kwa uasherati. Unapendaje hilo? Loo, hapana, hapana, hapana, hapana. Unahubiri injili kwa wateule tu.

Spurgeon ana rangi nyingi sana. Anasema hatujui wateule ni akina nani . Hatuwezi kuwaendea wanaume na kutoa shati kutoka nyuma ya suruali zao na kupata E juu yake kwa ajili ya wateule.

Tunahubiri injili bila ubaguzi, na Mungu huwavuta watu wake kwake. Roho Mtakatifu hufanya hivi kupitia kuhubiri neno. Kutokuamini si dhambi.

Pole sana. Samahani, sikuweza kupinga polelo hilo. Kutoamini si dhambi kwa sababu wasio wateule hawawezi kuamini.

Biblia inaona kutoamini kama dhambi. Maoni yoyote ambayo hayakubali Ukalvini huu si ya Kikristo. Kwa kusikitisha, nimeona tovuti za Wakalvini walio na msimamo mkali zinazothibitisha biashara hii hii.

Hivi ndivyo inavyotokea. Unaanza na Biblia na kauli zake kali, katika kesi hii kuhusu soteriolojia ya Wakalvini, mafundisho yaliyorekebishwa ya wokovu, na kisha unaziinua na kupunguza kauli zingine za kibiblia zinazofundisha ufanisi wa maombi, hamu ya Mungu ya kuwaokoa wenye dhambi, na kuchapisha injili kwa upana na upana, na kadhalika. Unatumia Biblia dhidi yake yenyewe.

Hiyo ni mbinu potofu kabisa ya kitheolojia. Mfumo huu wa Kikalvini una mamlaka ya kimungu ambayo hushinda kabisa mamlaka yoyote ya kibinadamu. Hii ndiyo sababu Spurgeon aliiita hyperism na watetezi wake hyperists .

Tangu wakati huu, imejulikana kama Ukalvin mkubwa, ambao kwa bahati mbaya bado upo katika siku zetu. James Wells, kiongozi mkereketwa , aliandika lawama kali dhidi ya Spurgeon, hasa katika majarida ya Baptist. Spurgeon aliwakatisha tamaa waumini wengi aliposhindwa kujibu mashambulizi haya, isipokuwa katika mahubiri.

Nashangazwa si tu na hekima yake, kitheolojia, uwezo wake wa kuhubiri, ambao ni wa daraja la kwanza, bali pia na hekima yake kisiasa, kama ungependa, hadharani, kwa kutojishusha. Alikuwa sawa nao, lakini hakujishusha kwa unajisi huo wa hadharani wa waumini wenzake. Kwanza, Spurgeon alisema, upendo mkuu wa Mungu kwa wateule wake.

Mungu ana upendo wa jumla kwa wanadamu wote, lakini upendo maalum wa uhuru kwa watu wake. Pili, licha ya madai ya kinyume cha msukumo , wito wa injili ni wa

ulimwengu wote. Spurgeon alisema msukumo , nukuu, ni wa kawaida sana kutii mapenzi.

Wanatamani kuelewa kwanza ni nani aliyeteuliwa kuja kwenye chakula cha jioni, kisha watawaalika. Ha ha , bwana aliwatuma nje kwenye barabara kuu na njia panda, akiwaalika kila mtu aingie. Na kweli, baadaye alisema, wengi huitwa, lakini wachache huchaguliwa.

Sio njia nyingine. Wengi huchaguliwa, kwa hivyo sisi tu, wachache huchaguliwa, kwa hivyo tunawaalika wachache tu. Hapana, sisi si Mungu.

Hatuchukui nafasi zake. Huzuni njema. Tatu, Kristo anamwalika yeyote anayetaka kuja kwake.

Hii ina maana kwamba wale wanaomkataa wanajiletea hukumu. Mafundisho ya Spurgeon hayakuwa ya asili, bali yalikuwa ni marejeleo ya mitazamo ya kihistoria kuhusu kuchaguliwa tangu mwanzo iliyofundishwa na Augustine na Calvin, na kupendwa sana mwishoni mwa karne ya 19 Uingereza. Kwa kiasi fulani kwa sababu ya ushuhuda wa Kikristo wa Spurgeon na ubora wake kama mhubiri wa neno, hatimaye Ukalvini wa kitamaduni ulipata idhini pana kuliko ushupavu miongoni mwa Wabaptisti fulani nchini Uingereza.

Kwa kweli, wafuasi wa imani kali wakawa wachache waliojikita. Lakini kufikia mwisho wa karne ya 19, Ukalvini ulikuwa umepitwa na Uarminian miongoni mwa wainjilisti wa Kiingereza. Hata hivyo, hili halikujali sana, kwa sababu hakuna upande wowote uliokuwa na wasiwasi tena kuhusu upande mwingine, kwani wote wawili walikuwa wamejishughulisha na upande mpya wa tatu ambao ulikuwa unawazidi wote wawili, uhuru wa kitheolojia, ambao haukuwa na wasiwasi sana kwa mafundisho yoyote ya kawaida, ikiwa ni pamoja na uchaguzi.

Labda nitafanya mapitio mafupi ya mawazo ya Spurgeon katika hotuba inayofuata kwa sababu ni mazuri sana. Lakini kisha tutaanza kufanya uchaguzi kwa upande wa miundo ya kimfumo, yaani, theolojia ya kimfumo ya mafundisho ya uchaguzi.

Huyu ni Dkt. Robert Peterson na mafundisho yake kuhusu Wokovu. Huu ni kipindi cha 5, Uchaguzi, Utambuzi wa Kihistoria.